

FNV
Hertogswetering 159
Postbus 9208
3506 GE Utrecht
T 088-368 03 68

CNV
Tiberdreef 4
Postbus 2475
3500 GL Utrecht
T 030 - 751 11 00

VCP
Bezuidenhoutseweg 60
Postbus 90525
2509 LM 's-Gravenhage
T 070 - 349 97 40

Aan de voorzitter en de leden van de Vaste Commissie voor
Sociale Zaken en Werkgelegenheid in de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Per e-mail: cie.szw@tweedekamer.nl

Cc: de minister van SZW, de heer drs. W. Koolmees

Datum

13 januari 2021

Ons kenmerk

21-005/KJ/TE/GV/tvm

Betreft / Onderwerp

Vakbondsvisie op het kabinetsvoornemen tot opzegging van deel IV van
de Europese Code inzake sociale zekerheid

Doorkiesnummer

088 - 3680781

088 - 3682082

Email contactpersoon

marjolijn.bulk@fnv.nl

gerard.veldhuis@fnv.nl

Geachte Kamerleden,

Op 16 november 2020 publiceerde het kabinet het voornemen tot opzegging van deel IV van de Europese Code inzake sociale zekerheid. Deel IV van de Code ('Uitkering bij werkloosheid') bevat minimumnormen voor het verstrekken van een uitkering in geval van werkloosheid. De Nederlandse WW voldoet niet (meer) aan deel IV van de Code en het kabinet trekt hieruit de gevolgtrekking dat deel IV van de Code opgezegd moet worden. FNV, CNV en VCP kunnen zich niet vinden in dit voornemen en vragen u daarom met klem dit verzoek tot opzegging van deel IV van de Code niet goed te keuren.

FNV, CNV en VCP betreuren het dat sociale partners niet in de gelegenheid gesteld zijn hun visie over dit kabinetsvoornemen kenbaar te maken, middels de raadpleging van sociale partners in de Stichting van de Arbeid. Daarom sturen wij uw Kamer hierbij de vakbondsvisie op het kabinetsvoornemen tot opzegging van deel IV van de Europese Code inzake sociale zekerheid.

In algemene zin achten FNV, CNV en VCP ruimhartige minimumnormen ter bescherming van mensen bij werkloosheid, bestaande onder meer uit een toereikende uitkering bij werkloosheid, van fundamenteel belang. Dit uitgangspunt geldt des te meer, nu we ons middenin de coronacrisis bevinden en nog onzeker is wanneer de (inkomens- en arbeid)beperkende maatregelen niet meer nodig zullen zijn. FNV, CNV en VCP menen nadrukkelijk dat dit niet het moment is om afstand te doen van internationale minimumnormen ter bescherming van werkenden.

De Europese Code is een belangrijk internationaalrechtelijk instrument om in alle lidstaten van de Raad van Europa een degelijke bodem te leggen voor een verzorgingsstaat, met bindende minimumnormen voor het verstrekken van een uitkering in geval van werkloosheid. Niet voor niets heeft de Raad van State bij enkele eerdere gelegenheden gesteld dat verdragen die een belangrijke waarborgfunctie op het terrein van de sociale zekerheid hebben, door Nederland dienen te worden nageleefd en slechts onder bijzondere omstandigheden mogen worden opgezegd.

Een dergelijke bijzondere omstandigheid blijkt geenszins uit de motivering van het voornemen tot opzegging van deel IV van de Code. Integendeel, naast herhaling van het gegeven dat Nederlandse werkloosheidsbescherming niet (langer) voldoet aan de internationale minimumnormen, stelt de regering dat ook komende kabinetten niet voornemens zullen zijn de Nederlandse wetgeving wél in overeenstemming te brengen met de Code. Deze inschatting van het wetgevend prerogatief van komende kabinetten is op zijn minst bevreemdend. Helemaal nu er binnenkort verkiezingen zullen plaatsvinden.

Ten overvloede suggereert de Memorie van Toelichting (Tweede Kamer, vergaderjaar 2020–2021, 35 638, nr. 3) dat opzegging van deel IV van de Code wordt ondervangen doordat Nederland in 1993 de herziene Code geratificeerd heeft¹. Naar het oordeel van FNV, CNV en VCP geeft dit echter een foutief beeld. De herziene Code inzake sociale zekerheid treedt namelijk pas in werking als 2 lidstaten de herziene Code onderschrijven. Dat is echter nog steeds niet het geval. Zolang de herziene Code niet in werking is getreden, kunnen burgers er geen rechtsbescherming aan ontleen, kan het Comité van Ministers er geen gezaghebbend oordeel over uitspreken en kan een rechter het niet als toetsingskader benutten.

FNV, CNV en VCP wijzen deze voorstelling van zaken af, maar nog meer dat het kabinet zich niet inspant om ervoor te zorgen dat de Nederlandse wetgeving wél gaat voldoen aan de internationale minimumnormen voor het verstrekken van een uitkering in geval van werkloosheid.

Het Comité van de Raad van Europa heeft Nederland immers gevraagd om de Nederlandse wetgeving in overeenstemming te brengen met de Code².

Naast bovenstaande punten, stelt het kabinet dat aanpassing van de Nederlandse wetgeving 'fundamentele en omvangrijke wijzigingen in de Werkloosheidswet zou vereisen, alsmede dat aanpassing tot gevolg zou hebben dat de WW-lasten in Nederland substantieel zouden stijgen. Deze argumenten worden verder echter niet uitgewerkt, en zijn eerder reden om zich *wel* in te spannen om de Nederlandse wetgeving aan de Code aan te passen. Volgens het kabinet voldoet de Nederlandse wetgeving kennelijk op fundamentele punten en in omvangrijke mate niet aan de Code.

FNV, CNV en VCP benadrukken dat de Code verdragstaten overigens alle vrijheid geeft om de voorgeschreven norm voor minimum duur van de uitkering in het eigen stelsel 'op te plussen', bijvoorbeeld zoals in Nederland door middel van het meenemen van het arbeidsverleden. FNV, CNV en VCP wijzen erop dat Nederland bovendien eerder een loongerelateerde minimumduur werkloosheidsuitkering heeft gehad, waarbij het stelsel ook toen al gebaseerd was op de duur van het arbeidsverleden. Een complete stelselwijziging, waar de Nederlandse regering mee schermt om alsnog te (kunnen) voldoen aan de Code, is dus ook niet nodig. Ook met een minimumduur van zes maanden kan ons kenmerkende stelsel, gebaseerd op arbeidsverleden, onverkort in stand blijven.

Lange tijd heeft de WW-minimumduur van drie maanden niet echt ter discussie gestaan en was de minimumduur van 21 weken na 1 jaar werken misschien wel een dode letter, maar dat is nu geenszins het geval. FNV, CNV en VCP achten het onverantwoord dat het kabinet, juist nu die WW-minimumduur wél ter discussie staat en de minimumnorm uit de Europese Code mede door de

¹ Deel IV van de **herziene** Code bepaalt in artikel 24, eerste lid, dat de uitkering in het geval van volledige werkloosheid beperkt kan worden tot hetzij 39 weken in een tijdvak van 24 maanden, hetzij 39 weken per geval van werkloosheid. Ingevolge het tweede lid geldt voor landen met een stelsel van werkloosheidsuitkeringen waarin de maximale uitkeringsduur afhankelijk is van de verzekeringsduur, zoals Nederland, dat het gemiddelde van de voorgeschreven tijdvakken voor de betaling van de uitkering, gewogen in overeenstemming met de frequentie van de gevallen, niet minder mag bedragen dan 39 weken of de helft van de duur van de wachttijd.

² 52th Annual Report: General report 2019 (1-7-2018 - 30-6-2019)

gevolgen van de coronacrisis zeer actueel zijn, tot opzegging van de Code overgaat. Zeker gezien het feit dat er nog tot in 2022 de tijd is om hierover te spreken.

Het kabinet stelt verder dat de WW-lasten 'substantieel' zouden stijgen als voldaan zou moeten worden aan de Code. FNV, CNV en VCP menen dat bij een dergelijk ingrijpend wetsvoorstel als het opzeggen van een Verdrag, verwacht mag worden dat inzichtelijk wordt gemaakt wat de concrete financiële gevolgen zouden zijn van het wél voldoen aan de Verdragsrechtelijke verplichting. De enkele mededeling dat de WW-lasten 'substantieel' zouden stijgen, is daartoe onvoldoende.

FNV, CNV en VCP menen dat het kabinet dit ingrijpende voornemen te summier onderbouwd heeft waardoor een inhoudelijke afweging van de noodzakelijke zwaarwegende redenen om tot opzegging van een (deel van een) verdrag over te gaan, niet mogelijk is.

Concluderend kunnen FNV, CNV en VCP zich niet vinden in de keuze van het kabinet tot opzegging van deel IV van de Europese Code inzake sociale zekerheid. FNV, CNV en VCP vragen u daarom hier niet mee in te stemmen en het kabinet in plaats daarvan aan te sporen die maatregelen te nemen die ertoe leiden dat het Nederlandse WW-stelsel wél voldoet aan deel IV van de Code.

Met vriendelijke groet,

Kitty Jong
Vicevoorzitter FNV

Tuur Elzinga
Vicevoorzitter FNV

Jan-Pieter Daems
Bestuurslid CNV Vakcentrale

Nic van Holstein
Voorzitter VCP